11. številka. V Ljubljani, v sredo, 15 januarja 1908. XLI. leto.

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike ter velja **po pošti** prejeman za **avstro-ogrske** dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za **Ljubljano** s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za **Nemčijo** celo leto 27 K. Za **vse druge dežele** in **Ameriko** celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za **oznanila** se plačuje od peterostopne petit-vrste po 14 h, če se oznanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — **Uredništvo in upravništvo** je v Knaflovih ulicah št. 5. — Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34. **Posamezne številke po 10 h.** **Upravništva telefon št. 85.**

Borbe za volilno pravico.

Ko je v petek nemški kancelar knez Bülow v seji pruskega deželnega zbora na interpelacijo o volilni reformi izjavil, da vlada nimalo ne misli na uvedbo splošne in enake volilne pravice, ker vobče ne smatra to vprašanje za dovolj aktualno, smo se nehote spomnili na bivšega avstrijskega ministrskega predsednika barona Gautscha.

Kakor Bülow pretekli petek, približno tako je govoril tudi baron Gautsch v avstrijskem parlamentu meseca avgusta leta 1905.

Vlada ne nasprotuje volilni reformi, je rekel baron Gautsch, vendar pa ne dovoli pod nobenim pogojem, da bi se ta volilna preosnova izvedla na podlagi splošne in enake volilne pravice, za katero baje ljudstvo še ni zrelo.

Odgovor na to izjavo so bile hrupne demonstracije na Dunaju in po drugih mestih monarhije, na katerih je na stotisoče ljudstva burno zahtevalo, da se uvede splošna in enaka volilna pravica. In delavski bataljoni, ki so korakali v dolgih vrstah mimo parlamenta in cesarskega dvorca, so barona Gautscha nepričakovano hitro poučili o aktualnosti splošne in enake volilne pravice ter ga spreobrnili iz Savla v Pavla. Meseca novembra istega leta je baron Gautsch že naznanil državni zbornici, da ji predloži v najkrajšem času zakonski načrt o uvedbi splošne in enake volilne pravice.

Enak odgovor, kakor pred leti Gautsch, je dobil sedaj tudi kancelar Bülow na njegovo izjavo o neaktualnosti splošne in enake volilne pravice.

Legije brezpravnega ljudstva v Berolinu in po drugih mestih Prusije so priredile hrupne demonstracije, da dokažejo pruski vladi in kancelarju Bülowu, da je vprašanje splošne in enake volilne pravice vendarle aktuvalno tudi na Pruskem.

In če ima knez Bülow vsaj tako zdrave možgane, kakor jih je imel baron Gautsch, se bo tudi požuril, da postane glede aktuvalnosti splošne in enake volilne pravice iz Savla Pavel, to tembolj, ker je položaj na Pruskem dokaj ugodnejši za borbo v prilog splošni volilni pravici, kakor je kjerkoli drugod.

Uvaževati je treba, da je »železni kancelar« ‚knez Bismarck ‚že pred desetletji uvedel splošno in enako volilno pravico za volitve v državni zbor. Tega seveda ni storil iz nadušenja za splošno in enako volilno pravico, marveč zgolj iz namena, da zlomi moč pruskega plemstva, ki je bilo na poti njegovim načrtom.

Toda motivi, ki so napotili Bismarcka, da je za državni zbor uvedel volilno reformo, slonečo na splošni in enaki volilni pravici, niso v tem vprašanju merodajni, glavno je, da je bil s to volilno reformo za nemški državni zbor dan precedenčni slučaj, ki bodri brezpravne sloje za vztrajno borbo, da se jim priznajo iste pravice v deželnem zboru, ki so se jim dale že preje radevoljno v državnem parlamentu. In ta zahteva je povsem naravna. Kar je dobro za državni zbor, ne more biti slabo niti za deželni zbor, zlasti ako je ta deželni zbor za ozemlje, ki reprezentuje dobri dve tretjini vse nemške države.

Ne glede na to pa je na Pruskem veljavni deželnozborski volilni red tako reakcionaren, kakor menda nikjer drugod v zapadni Evropi. Da se tak volilni red, ki je bil anahronističen že takrat, ko se je uveljavil, v danih razmerah ne more več trajno vzdržati, je več nego gotovo. Tok časa se ne da zajeziti in zahtevam, ki so posledice napredka in modernega socialnega in političnega razvoja, se ni moči upirati, če se tudi ima na razpolago puške in bajonete.

Za to smo prepričani, da bo zadostovalo par demonstracij mnogobrojnih delavskih bataljonov na Nemškem, da bodo nemški državniki uvideli, da se tudi na Pruskem ni moči zoperstavljati časovnemu toku.

Ta borba za volilno reformo na Pruskem bo brez dvoma osvežujoče vplivala na reformno gibanje na Avstrijskem.

Borba za splošno in enako volilno pravico za državni zbor je pri nas sedaj rešena, vzplamteti pa mora s podvojeno močjo preje ali sleje tudi za deželne zbore.

Če se je demokratiziral centralni parlament, potem je ni sile, ki bi mogla preprečiti demokratizacijo deželnih zakonodajalnih zastopov.

Vlada sicer izjavlja, da ne more dovoliti, da bi se odpravilo privilegirano zastopstvo iz deželnih zborov, toda to svoje stališče bo predrugačila v tistem trenotku, ko se bo prepričala, da se ljudstvo ne da zadovoljiti z delnimi, polovičarskimi koncesijami.

Boj za splošno in enako volilno pravico pri volitvah v deželni zbor se je že pričel na Češkem in ni dvoma, da bo v kratkem vzplamtel tudi po ostali monarhiji. Tudi pri nas! Naši klerikalci, ki so se preje delali navdušene pristaše splošne in enake volilne pravice in zahtevali pred leti, da se naj uvede tudi v Kranjski deželni zbor, so nakrat presedlali ter pravijo, da so zadovoljni s tisto deželnozborsko volilno reformo, ki jo ponuja vlada, češ, da so uvideli, da pod sedanjimi pogoji ni mogoče doseči takšne volilne preosnove, ki bi temeljila na splošni in enaki volilni pravici! Hinavci!

Saj lahko vsak političen otrok prorokuje, da se bo vlada vdala zahtevi po uvedbi splošne in enake volilne pravice v deželne zbore v tistem hipu, ko bo sprevidela, da so za to zahtevo vsi ljudski sloji.

Shod socijalnih demokratov v Pulju.

Minulo nedeljo so imeli socialni demokratje v Pulju shod v tamošnjem gledališču. Na shod je prišel tudi državni poslanec Oliva iz Trsta. Shod je bil srednje obiskan, ali bilo je pač, kakor vedno na teh socialističnih shodih: dosti nedoraslih otročajev in celo golobradih irredentistov iz »Giovane Pola«, a šmentano malo resnih ljudi. Za Boga, kje je pa masa resnega delavstva? smo se povpraševali. »Po njih delu jih spoznavajo, in se jih ogibajo,« je rekel neki starejši mož in jezno zapustil zborovanje. Mularija in irredentisti so prišli, ker so vnaprej znali, da se bode udrihalo po dr. Laginji ter da pripomorejo k dovoljnemu razsajanju.

Upali smo, da bodo socialni demokratje stvarno odgovorili na fine udarce, koje jim je zadal Laginja na shodu v »Narodnem domu«. Ali varali smo se! Največ je lomastil znani italijanaš »sodrug« Lirussi, zatem poslanec Oliva, koji je pa dokazal, da ima zelo malo govorniškega talenta, kajti premlel je le par socialističnih fraz. Halo in rjovenje sta izzvala »sodruga« Haramnia in Jelčić, ker sta — posebno zadnji — rabila upravfakinske izraze in insulte. Kakšna razlika med lepim shodom v »Narodnem domu« in socialističnim v gledališču! Tam lepe razborite Laginjeve besede, koje niso mogle nikogar žaliti, tu pa sirovo, neopravičeno napadanje. Tam pritrjevanje množine zrelih, resnih mož, a tu rjovenje dečakov in irredentistov. Vsi govorniki — izvzemši Olive — so se spravili nad dr. Laginjo, a niti eden seu i ob dregnil ob Rizzija, katerega so oni poslali na Dunaj in kateri se najmanje ni zavzel za njih težnje. To zagonetko naj bi že nam enkrat rešili puljski socialisti. No, mi dobro vemo, zakaj se zaganjajo v dr. Laginjo, edino zato, ker je Hrvat in ker ima velik vpliv. Vsled tega jim je na poti za njih italijanske aspiracije in zato bi ga videli rajše danes nego jutri mrtvega. »Laginja je rekel« — je kričal Lirussi — »da bo glasoval za predlogo vojne mornarice, priskrbeti delavcem kruha, tega mu seveda ni mar!« Počasi, gospodje sodrugi! Laginja je rekel, da bode glasoval za predlogo mornarice zato, da bodo imeli tisoči delavcev v arsenalu dela in kruha, tu da se njih stališče ložje poboljša. Ali zbodlo je njih italijanska srca to, ker je rekel: »Glasoval bom za predlogo mornarice tudi zato, da bode ta poslednja močna, da ne bodo Italijanom onstran in tustran mej rastli zobje po naši zemlji.« V tem grmu tiči zajec, vi italijanaši! »Sodrug« Jelčić se je spravil tudi nad CirilMetodovo šolo v Pulju in rekel, da takih šol socialisti ne marajo. Vemo, vemo prav dobro, da oni hočejo rajše v Pulju vse italijansko in nič hrvaškega. To so dosedaj še ob vsaki priliki dejansko dokazali. To so internacionalci!

Sicer se pa s temi ljudmi stvarno obravnavati in polemizirati ne da, ker njim ni — posebno v Pulju — prav nič več za stvar, temveč le za to, da momentano razvnamejo italijanaške možgane par njih privržencem in posili socialistom. Zavijanja, zakrivanje resnice in psovanje, to so argumenti puljskih socialnih demokratov. Takih socialističnih »Bogov« reši nas o gospod!

Delegacije.

Dunaj, 14. januarja. Poročevalec »N. W. T.« je imel razgovor s predsednikoma obeh delegacij. Predsednik ogrske delegacije Barabas je rekel, da so ogrski delegatje zato tako nedostopni in hladni, ker mislijo, da bodo Avstrijci prišli pred delegacije s posebnimi zahtevami. Glede na častniške plače stavijo Avstrijci že sedaj zahteve, toda o tem ogrski delegatje ne marajo ničesar slišati. Barabas je rekel: »Naše stališče v tej stvari je znano. Smo za zvišanje plač častnikom, se za to tudi zavzemamo, toda želimo, naj se vprašanje izloči iz kompleksa delegacijskih zadev ter se o tem v sejah letos naj ne razpravlja.« — Predsednik avstrijske delegacije dr. pl. Fuchs je izjavil dopisniku: »Madžari so res zelo zapeti in hladni, vsekakor zaradi častniških plač in iz političnih vzrokov. Vendar se govori, da načeloma niso proti temu, da se ugodi upravičenim željam in zahtevam častnikov.«

Gospodarski odsek državnega zbora.

Dunaj, 14. januarja. V današnji seji gospodarskega odseka je poročal posl. Povše o povzdigi in pravni ureditvi pašnikov. Pri tem je navajal celo vrsto predlogov o ureditvi in odkupu služnosti, o spojitvi kmečkih posestev, o zakonih v varstvo planinskih pašnikov, o reformi lovskega in gozdarskega zakona, o ustanavljanju kmečkih živinorejskih zadrug itd. Posl. Winarsky (socialni demokrat) se je izrekel proti temu, da bi se zakonodajstvo o kmetijstvu in planšarstvu prepustilo deželnim zborom. Državni zbor naj za vse te zadeve sklene vsaj okvirni zakon. — Poljedelski minister dr. Ebenhoch je opozarjal, da so se deželnokulturne stvari odkazale izrecno deželnim zborom, ker morejo deželni zbori gospodarske različnosti svojih dežel bolje poznati kakor pa državni zbor. Minister je obljubil, da mu bo prva skrb, da doseže za prihodnja leta znatno zvišanje kreditov za povzdigo in pospeševanje živinoreje. Tudi ne bo dopustil, da bi kmečko prebivalstvo moralo trpeti šikane gozdarskih organov.

Nova hrvaška vlada.

Zagreb, 14. januarja. Nekateri člani bivše narodne stranke so imeli konferenco ter so baje sklenili, da ne bodo podpirali bana Raucha; stranka se ne udeleži volitev ter tudi virilistov ne pošlje v sabor. Vodja te nezadovoljne skupine je grof Erdödy, intimen prijatelj grofa Khuen-Hedervaryja.

Novi sekcijski načelnik plem. Czernkovich je izjavil nekemu časnikarju, da je položaj na Hrvaškem zelo resen in novo vlado čakajo velike dolžnosti, ker madžarsko časopisje zahteva od bana in njegove vlade take stvari, ki jih ni mogoče spraviti v sklad s sedanjim položajem na Hrvaškem. V prvi vrsti je treba računati z narodnimi aspiracijami, ki se na Hrvaškem čimdalje bolj širijo. Ako pa se te aspiracije izpolnijo, vidijo Madžari v njih nevarnost zase.

Zagrebški župan dr. Amruš je odstopil zategadelj, ker je večina občinskega zastopa sklenila, da bi se moral pokloniti novemu banu, česar

LISTEK.

Prapor na mlaju.

I.

Za Mohorja so ga klicali. Županovi so ga redili. Mohor je čudno ime, redko in malo rabljeno; kakor nalašč je pripravno za posebne in zelo plemenite namene na tem preklicanem svetu, ki se roga dejanskim zaslugam svobodne ljubezni. In zato je dobil Mohor to svoje ime, ker so ga našli za plotom, v umazane cunje zavitega, v zapuščenosti in v nesnagi, kakor da je bil še ciganom pregrd. No, cigan ni bil nemara; toda videlo se je, da ni domače pasme. Odkod ga je prinesel Bog, se pa ni izvedelo, dokler je hodil po zemlji, in se bržčas tudi zdaj ne bo, ko smo ga že pokopali.

Županovi so ga vzeli za svojega, pri njih je odrastel.

Pravzaprav ni lepo, pripovedovati o mrtvih ljudeh, ali so bili pametni ali neumni; če slišijo neprijazne besede, se obračajo v grobu in počenjajo še druge podobne reči, ki motijo črve pri pojedini. Ampak, ker spada to v našo povest, bodi proti vsem pravilom dostojnosti rečeno, da je bil Županov Mohor izmed tistih, ki jim pravijo nekateri, da so zabiti, drugi, da so prismojeni, tretji, da jih trka luna brez preneha, in četrti, da jih je Gospod Bog prikrajšal v darovih svetega Duha.

Vse te reči so se v obilni in redkobujni meri kazale pri Mohorju in so bile njegovim rednikom in predstojnikom v izpodbudo, da so se kaj malo trudili z njega vzgojo in izobrazbo.

Obložen z neodličnimi uspehi, je vzel slovo od vegastega in začrnelega, z mahovito slamo pokritega hrama vaške Minerve, kjer je stari učitelj vtepal v nadebudne glavice bodočega človeštva vse, kar je prikladno, da se v kasnejšem življenju pozabi.

»Kaj hočemo z neumnim Mohorjem?« so se vprašali vaški očetje. »Kaj nam je storiti s teslom preklemanskim, ko ni za nobeno rabo, hudič in nebodigatreba?« Dolgo so mislili, obilo zaslug so si stekli s požrtvovalnim in modrim skrbljenjem, in naposled so iztuhtali, da mu izroče tribunstvo nad mukajočim delom vaščanov, recte leskovo žezlo in zanj, za Mohorja, kakor nalašč ustvarjeno oblast vaškega pastirja.

Tako se je zgodilo, da je pričel Županov Mohor uživati čar samote na prostranem pašniku tam onostran potoka. Dannadan je ležal na hrbtu pod grmovjem, v sanjah blažene lenobe, med cingljanjem zvoncev, ki so begali semintja, klicali drug drugega in si odgovarjali med seboj, in je v globoki zamišljenosti pulil trdo, gosto travo, kakršna poganja na gozdnih parobkih. Neredkokdaj se je tudi zagledal v brezdanji sinj neba; njegove oči so se lovile z oblački in z lastavicami, njegove misli so ugibale, kaj se pač neki razprostira tam za tistim širokim modrim platnom, ki je tako neizrekljivo krasno, tako čudovito gladko, brez gube in brez gubice razpeto vse prek in prek ... Prejkone, da raj, dežela božja, angelov in izvoljenih, sveta nebesa, kraj sreče in večni Jeruzalem, kamor prihajajo duše dobrih po svoji ločitvi od tega minljivega in pregrešnega sveta, gledat Gospoda in uživat njegovo milost in veličanstvo na veke ... In tako si je mislil tam gori Boga Očeta s častitljivo dolgo srebrno brado, Boga Sina z bridkim lesom trpljenja na rami in Boga svetega Duha, kako stoji v višinah na glavi, ves takšen, kakršen je v oltarju, in se ne gane, niti ne zamahne s snežnobelimi krili, stoji nepremično in ne more preč ...

Kolikor je imel duše, vsa je vznikla iz narave; ljubila jo je z ljubeznijo otroka, v sladkih slutnjah je šla za njeno skrivnostjo. Ljudi se je ogibal, njih družbe ni maral, njih bližine ni iskal. Tistega, kar je ležalo v dnu njegovih prsi, še daleč v nerazrešnosti, za hrepenečim srcem, jim ni znal razodeti; in ko bi mu bil nekega dne prišel dar, da bi mogel, — saj ga ne bi poslušali. Sovraštvo, jezo, zasmeh in krutost so imeli zanj, dasi se nikoli ni pregrešil nad njimi. Ljudje! ... Kdo izmed teh čudnih, svojeglavih, z vsemi muhami blagoslovljenih in z vso trmo nabitih ljudi bi mu bil mogel povedati toliko, kolikor tista temnozelena grmovja, prepregajoča pašnik od meje do meje, trepečoči. vonjave in sanje izsipajoči azur nad tratami in vse tisto bajno šumenje in šelestenje, tista tajnostna pesem, od vrhov do vrhov se nesoča in le njemu odmevajoča, ki v brezljudni samoti nastavi pobožno uho? ...

Le ob nedeljah se je pokazal med svetom. Zgodaj, na vse zgodaj, ob prvem smehu solnčne zore se je dvignil z ležišča in je skrtačil črevlje in praznični suknjič, ki je bil že tretje leto nov in vendar še vedno lep in neoguljen. Debele gumbe je imel ta suknjič in kaj dobro je pristojal Mohorju, kadar se je praznično odel in je obul visoke škornje, spodaj gosto nabrane in zlikane vse prekinprek, kakor zrcalo. V desni žep je vtaknil veliko rdečo ruto z rumenimi rožami, s kanoni in z očetom Radeckim na sredini, v levega pa starodaven, prastar molitvenik, z lesenimi platnicami, preoblečenimi z usnjem, molitvenik, v katerem so bile črke ogromne in starodavne, besede častitljive in svečane in strani vse mastne že, vse črne in vse oguljene.

Takšen je stal med mašo v zakristiji, stiskal se za vrata in je molil. Stavil bi, da sam ni znal, kaj šepečejo njegova ustna; toda nepopisno gorko in milo mu je v tistih urah prihajalo v duši, ki se je širila in razprostirala, privijala se k belim, s papirnatimi venci prepetim obokom in je objemala zakajene oltarje z resnobnimi, pozlačenimi svetniki.

Včasih se je zgodilo, da mu je v pregrešni raztresenosti ušel pogled skozi visoko, zamreženo okno na desni strani glavnega oltarja. Skozi tisto visoko in zamreženo okno se je kakor dom izkušnjave videla graščinica z velikimi okni in s sivozelenkastim balkonom nad vrati, do katerih je vodila bela vozna pot skozi košato lipovo alejo. Park se je širil okrog gradička, velik park, s klopicami in s stezicami; in doli do Mohorjevega pašnika so vodile stezice grajskega parka. Huda vest se je budila v pastirju ob takšnih trenotkih, in temna, težka slutnja, kakor da ima priti veliko zlo od graščine na holmu.

II.

Po dolgem, dolgem času so izpregovorili vaščanje o velikem, redkem in zanje nadvse presenetljivem dogodku. Stvar je bila ta, da se je v gradiču nastanil lastnik njegov, star,

pa dr. Amruš noče storiti. Dr. Amruš se bo zopet udeležil političnega delovanja ter se pridruži opoziciji.

Hrvaščina v novem poslovniku ogrskega parlamenta.

Budimpešta, 14. januarja. Dasi je bila včerajšnja konferenca zaradi revizije poslovnika strogo zaupna, vendar so se izvedele vse važnejše posameznosti. Revizija je naperjena proti hrvaški obstrukciji. Na predlog 150 poslancev se bo smela debata zaključiti, za glasovanje po imenih bo treba 40, ne pa le 20 poslancev. Pravice hrvaškega jezika se močno omejijo.

Izobčenje grofa Tolstega.

Petrograd, 14. januarja. Sv. sinod je predlagal, naj se izobčeni grof Nikolaj Tolstoj zopet sprejme v pravoslavno cerkev. S tem si hoče sv. sinod zopet pridobiti zaupanje inteligence.

Pruski deželni zbor.

Berolin, 14. januarja. Pri nadaljni razpravi o proračunu je priporočal posl. Herold (centrum), naj bi se prepovedal izvoz premoga. Nadalje se je bavil z izjavo ministrskega predsednika o spremembi volilne pravice. Izjava je centrum skrajno razočarala, razveselil pa se je obljube o nepristranosti pri volitvah. Dosedaj so Bülowu vso politiko narekovala strankarsko - politična stremljenja.

Turki v Perziji.

London, 14. januarja. Knez Firman, vrhovni gubernator v Azerbajdžanu, je brzojavil perzijskemu parlamentu, da so ga Turki pri Sandžbuaku obkolili ter zaplenili mnogo pušk in blagajno s 570.000 K. Ko je dobil predsednik brzojavko, je šel takoj z vojnim ministrom in višjo duhovščino k šahu, ki je bil zelo presenečen ter je znova prisegel na koran, da bo delal le sporazumno s parlamentom.

Ministrska kriza na Japonskem.

London, 14. januarja. Finančni minister Sakatani in prometni minister Jamagata sta izstopila iz ministrstva. Tudi ministrski predsednik Sajonji je podal demisijo, ki pa je mikado ni sprejel.

Dopisi.

Iz Novega mesta Telovadno društvo »Sokol« v Novem mestu je priredilo 5. prosinca svoj zabavni večer, ki se častno pridružuje drugim nastopom društva v poslednjih letih. Program, z okusom izbran, se je izvedel skrbnim pripravam primerno z najboljšim uspehom. Številni prijatelji »Sokola«, ki so dvorano do zadnjega kota napolnili, so z burnim ploskanjem izražali svoje zadovoljstvo in priznanje. Salonski orkester, ki se je že popolnoma uživel in ki je nam Novomeščanom že potreba postal, je neumorno igral in nam s finim občutkom predaval točke svojega že zelo obširnega repertoarja. Gospica Mimi Mikoličeva je ljubko zapela dve pesmici in žela toplo priznanje. Nato je sledila enodejanka »Neumestna ljubosumnost«, fina, za male odre zelo primerna igrica. Vloge so bile v rokah naših najboljših igralk in igralcev, in predstava je tudi temu primerno uspela. Gospica Ida Vidičeva je kot baronica že pri svojem nastopu izzvala presenečenje občinstva, ter igrala svojo vlogo z dušo; premišljena je bila njena igra in vsaki nijansi duševnega razpoloženja je dala mojstrski izraza v besedi in mimiki. Ljubka hišna gospice Fride Vaupotičeve je bila prikupljiva in globokoumna mimika njena je izzvala cele salve smeha. Ona je rojena subreta onega finega žanra, ki tudi opasne situacije virtuozno obvlada. Tudi oba gospoda sta rešila svoji vlogi izvrstno. Uspeh pri lanski veselici, je napotil odbor »Sokola« menda, da je postavil na letošnji program novo serijo mramornatih kipov. Občinstvo je napeto uživalo lepoto slik, ki so predstavljale znane klasične umotvore starih grških umetnikov. Ta točka je posebna zasluga tako delavnega gospoda prof. Grma. V resnici tako izvrstno so bili kipi uprizorjeni, predstavljalci v svoji pozi tako mirni, da stričku iz dežele ni šlo v glavo, da so to živi ljudje, a ne mrtva tvarina. Razsvetljeni so bili ravno primerno. Da so bili bolj ostro razsvitljeni, bi bilo to iluzijo občinstva motilo, ker je razdalja med objektom in prvimi vrstami sedežev zelo majhna. Nezadovoljnemu kritiku pa o priliki bolje posvetimo! Ob zvokih požrtvovalnega orkestra se je nato razvil živahen ples. Strastno se je rajalo do jutra. »Sokol« je lahko ponosen na svoj nastop, ponosen na svoj delavni odbor. Nastopi »Sokola« v zadnjih letih so mu pridobili celo med brezbrižnim in malo družabnim novomeškim občinstvom odkritih prijateljev. Občinstvo je bilo vkljub nepriličnostim, ki jih pri vsaki veselici zakrivi nedostatnost čitalniških prostorov, s podanim zelo zadovoljno. Priznanje je izreči trudoljubnemu odboru »Sokola« za to lepo prireditev, še posebno priznanje sodelujočim igralcem, ki jih še tako naivna kritika in zlobne opazke povsem ne disgustirajo. Ravno takim kritikam se imamo zahvaliti, da je tako težko dobiti igralcev za večje igre, ker se noče nihče več izpostavljati smešenju po nepoklicanih kritikastrih.

Ljubljanski občinski svet.

V Ljubljani, 14. jan.

Predsedoval je župan Ivan Hribar. Po navadnih formalnostih se je nadaljevala debata o **proračunu za leto 1908.** Poročal je občinski svetnik Svetek.

V zadnji seji so se dognala prva tri poglavja. Preden se je začelo razpravljati o IV. poglavju — **zdravstvene in blagotvorne zadeve** — je zahteval občinski svetnik Prosenc, naj se vse proračunske razprave zadnje seje reasumirajo, da dobi priliko govoriti, ker je bil zadnjič zadržan. Njegov predlog je bil soglasno odklonjen. — Med potrebščine za zdravstvene in blagotvorne namene se je sprejela tudi postavka za šolskega zdravnika, kakor je predlagal v zadnji seji občinski svetnik Šubic. Pri točki »nedostatek pri uboţnem zakladu«, ki se je reduciral od 64.600 K na 62.100 kron, se je razvila precejšnja debata. Obč. svetnik Lenče se je zavzemal za tiste mestne reveže, ki dobivajo po 20 v podpore na dan. Prosil je župana, naj to stvar natanko prouči, kako bi bilo že prihodnje leto mogoče tem revežem zboljšati podpore. To bi bila krona socijalnega dela občinskega sveta. Obč. svetnik pl. Trnkoczy je predlagal, naj bi se vpeljalo odkupovanje pred tedenskimi berači na ta način, da bi plačal, kdor bi hotel, gotov znesek v ubožno blagajno, za to pa bi dobil tablico, da bi jo obesil na vrata proti nadlegovanju beračev. Take uredbe so tudi v drugih mestih. Obč. svetnik Velkavrh je dokazoval, da bo revežev čimdalje več, a kako pride mestna občina, da skrbi za reveže tujih občin. Pridružuje se Trnkoczyjevemu predlogu. Obč. svetnik Lenče je nastopil proti prepovedi beračenja po hišah. Ako se to zgodi, potem morajo reveži z dnevno miloščino 10 krajcarjev lakote poginiti. Ako je treba zvišati mestne priklade v pomoč revežem, bo on prvi glasoval za povišanje. Za Lenčetov nasvet je govoril še obč. svetnik Prosenc. Župan priznava potrebo, da je treba kaj storiti za reveže, toda tozadevna bremena so že neznosna. Po novem domovinskem zakonu, ki je naravnost krivičen, je mestni občini skrbeti večinoma za reveže tujih občin. Ti ljudje so svoje moči zapustili drugje ter so prišli večinoma v mesto šele na stare dni. Vedeti pa je treba, da ne dobivajo samo dovoljenih jim rednih podpor pri ubožnih očetih, temuč tudi izredne podpore, ako so jih resnično potrebni. V ta namen je proračunjenih nad 11.000 K; nadalje so v ta namen razne ustanove in obresti teh ustanov. Med prosilci pa je tudi več nepoštenih oseb. Imeli smo že več slučajev, da so taki navidezni reveži svoje premoženje utajili ter prosili za podporo. Izraženim željam predgovornikov za zvišanje podpor se ustreže, kakor najprej bo mogoče. Gotovo pa se to zgodi, kadar bo mogla mestna hranilnica od svojih prebitkov oddajati gotovi del mestni občini. Nato je bilo poglavje »Zdravstvene in blagotvorne zadeve« sprejeto s potrebščino 102.887 K, pokritjem 9660 K in s primanjkljajem 93.227 K.

Šolstvo, znanost in umetnost.

Večina postavk je bilo sprejetih brez spremembe, kakor jih je nasvetoval mestni magistrat. Potrebščine za ljudstvo šolstvo znašajo 46.924 K t. j. za 100 K več, kakor je nasvetoval magistrat. Pri postavki za realko, za katero znašajo potrebščine 9690 K, je ob. svetnik dr. Triller ostro kritikoval gnile, nezdrave razmere, ki so zavladale zadnje čase na tem zavodu, kjer so sirovi napadi na slovenske učence na dnevnem redu. Realka je postala ognjišče vsenemške agitacije. Treba je pravočasno ukreniti vse potrebno, da ne nastane krič, da je realka nemška posest. Predlagal je sledečo resolucijo:

Državnega poslanca za mesto Ljubljano se naproša, da se z vso vnemo potega na pristojnih mestih za to, da se na c. kr. realki v Ljubljani ustanove pravične jezikovne razmere. — Resolucija je bila soglasno sprejeta.

Pri točki »obrtna nadaljevalnica« se je dovolilo še 2000 K za razne potrebščine. — Obč. svetnik Šubic je opozarjal, da so obrtne nadaljevalnice le za moško mladino. Treba bo skrbeti za tako šolanje tudi ženski mladini, zato prosi že sedaj, naj nihče ne nasprotuje, kadar bo ta stvar dozorela. — Obč. svetnik Dimnik je dokazoval, da bi bila meščanska šola še važnejša, kakor so obrtne nadaljevalnice, zato priporoča, naj se ustanovi po ena deška in dekliška meščanska šola pod samostojnim vodstvom. Župan je odgovarjal, da je bila stvar sprožena že v deželnem zboru, a izvršiti se ne da poprej, dokler se ne sklene tozadevni deželni zakon. — Potrebščina za višjo dekliško šolo se je zvišala od 29.980 K na 30.280 K, ker se je dovolilo 600 K za letna poročila.

Razni stroški

se razdele sledeče: »Glasbeni Matici« 3000 K, »Narodni šoli« 400 K, »Dramatičnemu društvu« 12.000 K, »Filharmoničnemu društvu« 400 K, za zdrževanje botaničnega vrta 210 K, stanarina in vodarina za pisarno »Trgovinske in obrtne zbornice« 1308 K, »Družbi sv. Cirila in Metoda« 1500 K, »Radogoju 700 K, »Slov. planinskemu društvu« 600 K, otroškima vrtcema za božičnico 800 K, razni nepredvidni stroški 2000 K itd. Skupne potrebščine za šolstvo 129.259 K. Pokritje znaša 30.040 K, tako da je primanjkljaja 99.219 K.

Za vojaško nastanitev

znaša potrebščina 2392 K, pokritje 3022 K, potemtakem je prebitka 330 kron.

Izredne potrebščine

(amortizovanje posojil, potresna posojila itd.) znašajo 249.396 K, za 2500 K več, kakor je nasvetoval magistrat. Med tem povišanjem je 2000 kron za nagrade hišnim posestnikom, ki okrase svoje balkone, 500 K pa za cevi gasilnemu društvu. Med izrednimi potrebščinami so sledeče važnejše točke: za morebitno zgradbo cerkve na Barju 10., t. j. zadnji rok po 1000 K, prispevek k ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani 10.000 K (X., t. j. zadnji rok), »Dramatičnemu društvu« 14.000 K izredne podpore kot brezobrestno posojilo, ki ga društvo vrne, ko dobi od deželnega zbora zajamčeno podporo, »Društveni godbi« 2400 K, prispevek za zgradbo učiteljskega konvikta (IV. rok) 500 K, kupnina za ljubljanski grad (IV. rok) 10.000 K, za kanal v Ravnikarjevih ulicah 9000 K, za povzdigo tujskega prometa 4000 K, za vzdrževanje javne ljudske knjižnice 3000 K, za umetniško galerijo 2000 K, 10.000 kron za most na Opekarsko cesto itd. Pri točki glede na napravo kanala v Ravnikarjevih ulicah je predlagal občinski svetnik Turk, naj se napravi kanal tudi v Jenkovih ulicah, kjer je istotako potreben; z delom se naj začne že letos, a stroški se naj postavijo v proračun prihodnje leto. — Župan je svaril pred takim sklepom, ker bi se ustvaril prejudic. Kanal v Jenkovih ulicah ni neobhodno potreben, a prihodnje leto itak pride v proračun. Pomisliti je treba, da je ta del mesta prevzela mestna občina od selške občine. Ako bi bili posestniki ostali v občini Moste, bi kanala sploh nikoli ne dobili. Občinski svetnik Lenče se je zavzemal za Turkov predlog, ki je bil tudi sprejet.

Koncem svojega poročila je predlagal poročevalec v imenu finančnega odseka:

Slavni občinski svet skleni:

a) proračun mestnega zaklada za leto 1908., pri kojem je finančni odsek izračunil: redno potrebščino na 798.200 K, izredno potrebščino na 249.396 K, skupaj 1,047.596 K in redno pokritje brez mestnih doklad na davke na 740.810 K, se odobri;

b) v pokritje primanjkljaja v znesku 306.786 K v letu 1908. pobira se od vseh, za Ljubljano predpisanih državnih davkov — izvzemši osebno dohodarine, 25% na doklada in dohodek te doklade v okroglem znesku 310.000 K postavi v proračun;

c) gospodu županu se za vse postavke med rednimi potrebščinami da virement.

Vsi predlogi so bili sprejeti, s tem je bil proračun sprejet tudi v tretjem branju.

Delovanje gasilnega in reševalnega društva.

Društvo je v zadnjem četrtletju 1907. posredovalo pri 7 požarih, reševalno društvo pa v 180 slučajih. Društvo šteje 81 izurjenih članov. Poročilo se je vzelo odobruje na znanje. (Poročevalec podžupan dr. vitez Bleiweis).

Prošnja I. deške petrazrednice.

Imenovana šola prosi za nabavo dveh omar za shranjevanje učil. Poročevalec občinski svetnik Šubic se je čudil zastarelim pedagoškim nazorom mestnega šolskega sveta, oziroma nadzornika, ki zahteva, da mora imeti učitelj razvrščena učila po škatljah ter mora podajati nauke vedno ozkosrčno po teh škatljah. To nasprotuje zdravim pedagoškim načelom, zato predlaga, naj se prošnja odkloni. Občinski svetnik Dimnik se je zavzemal za predlog, češ, da bi odklonitev napravila na javnost slab vtisk. Poročevalec je repliciral, da se je predgovornik previdno izognil glavnemu predmetu. Ne gre se za potrebo omar, temuč za pedantne zbirke po škatljah. Ako so omare potrebne, se bo že šolsko vodstvo oglasilo zanje. Govoril je še občinski svetnik dr. Triller, nakar se je prošnji ugodilo ter se dovolilo v ta namen 200 K.

Naprava 3. rastlinjaka v podturenskih nasadih.

Poročevalec občinski svetnik Mally. Mestni vrtnar predlaga, naj se napravi 3. rastlinjak, ker ni več prostora za množino dekorativnih rastlin .Ker bi naprava veljala okroglo 22.000 K, je župan za sedaj ne more priporočati. Predlog se je odklonil.

Ostale točke so se odstavile z dnevnega reda do prihodnje seje.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 15. januarja.

— **Gibanje med narodno-naprednim dijaštvom.** Up in ponos vsakega naroda je njegova mladina, njegovo dijaštvo. Čim idealnejše in čim delavnejše je dijaštvo, tem lepšo bodočnost ima narod pred seboj. Če pogledamo Slovenci na svoje dijaštvo, se nam ni bati za svojo bodočnost. Zlasti v zadnjem času, ko se je pričelo živahno gibanje med narodno-naprednim dijaštvom, ki je pokazalo, da ima voljo in zmožnost do dela za napredek in svobodo, se je razveselilo srce vsakemu rodoljubu. Dokler bomo imeli tako požrtvovalno dijaštvo, ki vkljub vsem napadom od strani klerikalcev, in vkljub preganjanju s strani nekaterih profesorjev ne klonejo vratu, ampak gredo samozavestno naprej po poti svobode in napredka, se nam ni bati ničesar. Izganjalo se je dijake iz šol, denunciralo se jih je na najrazličnejših mestih — zaman: svobodne misli jim niso mogli vzeti iz srca. Pred pol leta so si ustanovili naši »mladi« svoje glasilo »Svoboda«, iz katerega vsakdo spozna njih stremljenje in njih ideje, zanesli so v akademična društva novo življenje, začeli so organizirati srednješolsko dijaštvo in v zadnjem času se misli na ustanovitev eksekutive vsega narodno-naprednega dijaštva, ki naj sestavi skupen program vsem našim akademičnim društvom in ki bo imela nalog voditi vse gibanje med narodno-naprednim dijaštvom. Ta eksekutiva bo prirejala po vsem Slovenskem ljudska predavanja, veselice, shode, ustanavljala bo ljudske knjižnice, izdajala »Svobodo« in razne brošure, ki bodo širile svobodomiselne in napredne ideje med narodom. — Lepi in zvišeni so ti cilji in vsled tega je dolžnost vsakega narodnjaka in slovenske napredne inteligence sploh, da podpira po svojih močeh to akcijo. Narodno - napredni dijaki so sinovi narodno- naprednih rodbin, ki imajo dolžnost podpirati svojo deco tako moralno kakor gmotno. Želeti bi bilo, da določijo naše narodno-napredne stranke mesečne podpore za izdajanje »Svobode« in za ustanovitev eksekutive. Istotako naj podpirajo stremljenje naprednih dijakov naši napredni denarni zavodi, saj bo imel od teh podpor korist edinole naš ubogi, zaslepljeni narod. — Pozivamo toraj vsakega naprednega Slovenca, vsa naša napredna društva in vse denarne zavode, da store svojo narodno in strankarsko dolžnost ter da podpirajo z vsemi močmi naše dijaštvo! Najmanj, kar se more od vsakega naprednjaka zahtevati je, da se naroči na »Svobodo«, ki izhaja od novega leta naprej vsakih 14 dni. Naročnina 4 K je pač tako malenkostna, da jo lahko vsak premore. Vse denarne prispevke je pošiljati na naslov: Upravništvo »Svobode«, Ljubljana »Narodna tiskarna«. — Ljubljanske naročnike sprejema »Narodna knjigarna«, Jurčičev trg št. 3.

— **Iz Laškega okraja** se nam piše: Šolske razmere v našem okraju so ponekod kaj čudne. Človek bi skoraj mislil, da ni na slovenskem Štajerskem, ampak kje tam v kaki provinciji na Pruskem. Naš okrajni šolski svet laški je povsem nemčurski, ne izvzemši našega dekana Žuže. Ta duhovnik že od nekdaj kaže svojo »deutsche Gesinnung«, v cerkvi pa rabi spakedrano slovenščino, da se bogu smili. To pa kaže, da se osiveli mož s slovenskim slovstvom kar nič ne peča, sicer bi se bil vendar malo priučil moderneje govorice. Toda to mimogrede. — Hočemo se danes malo pomuditi v Laškem trgu. Tu imamo tudi slovensko ljudsko šolo za okolico. Slovenska bi morala biti! A jojmine, kako se tu vzgojuje in poučuje našo deco! Nič narodnega duha pri poučevanju; še celo s »hier« se morajo ubogi naši otroci v tej »slovenski« šoli zglaševati, kadar jih učitelj, odnosno učiteljica pokliče. Vsi uradni spisi se vodijo nemško in v nemškem jeziku se razpravlja pri domačih konferencah učiteljstva. To je upravi škandalozno, da se na zavodu, ki je vendar bil ustanovljen v vzgojo in pouk naši slovenski mladini, naš jezik na tako sramotilen način zapostavlja! Star pregovor pravi: »Riba pri glavi smrdi.« Ta izrek ima veljavo v polni meri za našo »slovensko okoliško šolo« na Laškem. Nje g. nadučitelj Janez Četina se je popolnoma udinjal laškim »Nemcem«, odkar je postal definitiven šolski vodja; v njih družbi je srečen in po le teh željah tudi ravna. O učiteljicah za danes še molčimo, kakor tudi o učiteljici ženskih ročnih del, gospe Amon, katera posebno marno agitira za nemško trško šolo. — In naši narodni krogi? Kako se vedejo ti napram takemu početjanju? Niti ne zganejo se! Popolna apatija vlada tu. Res žalostno! Kaj si morejo o nas misliti nasprotniki?! Skrajni čas je že, da se na slovenski šoli v Laškem trgu uvedejo normalne razmere. Merodajne činitelje resno opozorimo, da tozadevno store svoje. To bodi le rahel opomin! Če pa ne bode hasnil, prišli bodemo z detajli ter osvetlili situvacijo tako, da bode morala nastati remedura.

— **»Narodni svet za Štajersko.** Iz Maribora se nam piše: Na večkratno trditev v raznih listih, da ni več narodnega sveta za Štajersko, naznanjamo z vodstvenim dovoljenjem, da to ni res, ampak da se je Narodni svet po znanem izstopu dveh članov dopolnil in da zelo marljivo deluje. Spomladi l. 1908. bo poročal zaupnikom in podpornikom o svojih ciljih, o delu in o prvih uspehih. Čudežev seveda N. S. ne more delati, toda zaupniki bodo videli na občnem zboru, da se je začasna eksekutiva pošteno trudila in nabrala mnogo gradiva, da na tej podlagi lahko uspešno deluje in se razvija.

— **Vesela vest iz Pulja.** Iz Pulja nam pišejo: »Istrski posojilnici« v Pulju se je posrečilo, kupiti ves veliki prostor za »Narodnim domom« kakih 3000 kvadratnih metrov. Na tem prostoru je najlepši senčnati vrt v Pulju, koji sega vse tja do podkastela. — Na prostoru se nahajajo štiri hiše, dve večji in dve manjši. Ključ zgodovinskih rimskih vratu imenovanih »Porta Gemino« ima sedaj istrska posojilnica. — »Narodni dom« nam je bil že veliko pretesen, kajti naš narod se je pričel probujati. K nam prihajajo dosedanji narodni zaspanci, prihajajo bivši italijanaši, in množina onih, ki je bila zašla v socijalistično-italijanski brlog »Arco romano«. — Da, da! V Pulju se širi hrvaška zavest in narod na se zaveda, kje je med svojimi. — Kamoristi in njih zavezniki se jeze pernijo, kajti ta lepi in širni kompleks je v sredini mesta. Mi jim seveda ne moremo pomagati, ako bode ob priliki nad rimskimi vratni »Porta Gemine« zaplopolala hrvaška trobojnica.

— **»Radogoj«.** Odbor »Radogoja« je po svojem pravnem zastopniku razposlal pozive onim gospodom, ki so za časa vseučiliških študij dobivali podpore in so danes v urejenih gmotnih razmerah, naj vrnejo prejete podpore brez vsakih obresti. Na vrsti je sedaj novi naraščaj, ki je potreben in ki nanjo čaka. Sicer se ji veliko oglasi samih od sebe, povrnejo podporo in pristopijo kot vstanovni

---

čemeren grof, skljućen, sivolas in z dolgo belo brado, in da je privedel s seboj dvoje mladih hčera. Grd je bil stari grof, a mladi hčeri sta bili ljudem tako povšeči, da so se zavzemali in so dejali na tihem:

»Druga je lepša od druge.«

Stari grof ni zahajal v vas. Doma je ždel, služinčad je oštevaL, smotke je pušil in žganje je pil, seveda boljše, nego ga premorejo kmetiški oštirji, ne tistega grenkega in zelenega, ki ga hvalijo, da je za zdravje, za pljuča in za želodec, za glavo in za črevo, za vse križe in bolečine. Enkrat ali dvakrat v tednu so mu napregli lepo svetlo kočijo, da se je peljal v mesto: dva vranca sta bežala spredaj, na kozla je sedel kočijaž s cilindrom in z odrvenelimi nogami, in poleg njega še sluga v čudni, vezeni in z zlatimi gumbi pošiti suknji, kakršno menda nosijo ministri in generali in kakršni pravijo, da se reče livreja.

Stari grof ni hodil v vas. Ali grofici, tisti dve mladi in lepi, sta prišli že prvo nedeljo k deseti maši; in še nekdo je bil z njima: babnica v gosposki obleki, ampak dolga in suha kakor smrt, pa grda, kakor sam zlodej in peklenšček, ki nas ga Bog obvaruj zdaj in na smrtno uro. Oče župan je izvedel od grajskega gozdarja in je z nemajhnim ponosom razodel med očanci, da se ji reče goberdanta.

(Dalje prihodnjič.)

ki društvu, a nekatere mora odbor opominjati na njih moralično dolžnost. Morda jih ta javni opomin zdrami, da vsaj odgovorijo pismenemu pozivu, kdaj in kako nameravajo začeti s povračilom.

— **Učiteljske vesti.** Učiteljica gdč. Amalija Donata v Mokronogu je zaradi bolezni dobila dopust in pride na njeno mesto izprašana učiteljska kandidatinja gdč. Ljudmila Odlašek. Učiteljica gdč. Amalija Kotlušek v Gornjem Logatcu je dobila zaradi bolezni dopust in pride na njeno mesto absolvirana učiteljska kandidatinja gdč. Ljudmila Juvan kot suplentinja.

— **Iz železniške službe.** Za postajenačelnika na južnem kolodvoru v Gorici je imenovan revident Ludovik Berce.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtek (nepar) se drugič ponovi opereta »Mam'zelle Nitouche«. Denizo igra gca. Groszova, Celestina g. Kratochwil, Champlatreuxa g. Sulikowski, majorja g. Povhè, predstojnico zavoda ga. Dragutinovićeva, gledališkega ravnatelja g. Molek, Loriota g. Bukšek, Corinno ga. Ronovska. — Pripravlja se tridejanjska drama »Nepošteni« (»Idisonesti«), spisal Gerolamo Rovetta.

Slovensko gledališče. Včerajšnja repriza opereta »Mamzell Nitouche« je bila vprizorjena brez spodtike. Pevci in igralci so bili dobri in so vseskozi pogodili pristni operetni ton. — Občinstvo je odlikovalo gospodično Groszovo in g. Kratochwila z rožami. Hiša je bila polna.

Spominski večer Simona Gregorčiča. Moški zbor »Glasbene Matice« poje njemu posvečeno skladbo skladatelja Aljaža »Na bregu«, dalje najnovejšo skladbo istega skladatelja »Na dan«. Ta zadnja Gregorčičeva pesem je bila zložena 13 dni pred njegovo smrtjo. Na vzporedu so dalje dva lepa, veličastna moška zbora: F. S. Vilharja: »Naša zvezda« s tenorskim samospevom in »Oj z Bogom, ti planinski svet« z baritonskim samospevom in s spremljevanjem klavirja. Najlepša točka moškega zbora pa je Foersterjev čveterospev »Njega ni«, katerega izvajajo samo člani moškega zbora »Glasbene Matice«. Ta zbor, znan po svoje lepoti, pa tudi kot eden najtežjih slovenskih skladb, zahteva vztrajnega vežbanja, da se fino izvede. Moški zbor »Glasbene Matice« ga je zadnjič izvajal pri koncertu dne 7. junija 1894. Število sodelujočih pevk in pevcev pri spominskem večeru znaša 165.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani naznanja, da pošilja mnogo častitih rodoljubov razne doneske **družbi** po poštno ček. položnicah, ne da bi naznanili, kakšen donesek je ta denar. Ker je družba stremi po tem, da se knjigovodstvo vodi kar najvzorneje, mogoče je le takrat pravilna in jasna vknjižba vseh družbenih prispevkov, če se natančni podatki dajejo o poslanih doneskih. Take notice bi bile: »narodni kolek, — računski listki, — nabiralnik št. . . ., — koledar, — narodni davek, — razglednice« itd., se naj označijo, kar na položnice. S tem bi se prihranilo knjigovodju tudi veliko časa, ker hitro najde konto pošiljatelja! Rodoljubi, prosimo, uvažujte to!.

Družba sv. Cirila in Metoda naznanja, da so naročili sledeče p. n. tvrdke računske listke: Ana Stopar, »Narodni dom«, Ljubljana; Ivanka Kimovec, »pri Lipi«, Ljubljana; Radivoj Tušak, Polzela za Iv. Ermene; V. Mrak, restavracija »Novi Svet«, Ljubljana; Fr. Dolžan, gost. Radovljica; tvrdka F. Meršol, Ljubljana; Milan Žnidaršič, Matenja vas; Iv. Malešič, Metlika; Davorin Lavrič, Šmarje pri Jelšah; M. Mastnak, gimn. prof. in t. č. tajnik podr. v Gorici; Ivan Stravs, trgovec, Podbrdo, Goriško; hotel »Lloyd«, Ljubljana; Štefan Rajh, odvet. kand. v Celju; restavracija Auer, Ljubljana.

Posnemajte! »Strelski klub« v gostilni »Prešernov hram« v Rožnih ulicah, skupil je na snočnjem večeru povodom licitacije v korist družbi sv. Cirila in Metoda 8 K 36 v. To je v teku te sezije že drugič, da so se vrli strelci in gostje spomnili naše koristne družbe. — Pojdite in storite tudi tako!

»Prosveti« so darovali: Županstvo v Ilirski Bistrici 10 K, županstvo v Škofji Loki 10 K, g. Ernst Rekar 40 K. Vsem darovalcem izreka iskreno zahvalo — odbor »Prosvete«.

Upravni odbor Simon Gregorčičeve javne knjižnice in čitalnice je v svoji seji z dne 13. t. m. vpoštevajoč želje in potrebe večine čitateljev, s tem, da se jim nudi ugodnejša prilika za obisk knjižnice in čitalnice, sklenil, da bode s 15. t. m. naprej čitalnica v ponedeljek od 4. do 9., druge delavnike pa zjutraj od 10. do 12., popoldne pa od 4. do 9., ob nedeljah in praznikih zjutraj od 8.—12., popoldne od 3. do 6. ure odprta.

»Muzejskega društva za Kranjsko« občni zbor se bo vršil v petek 17. t. m. ob polu 6. zvečer v prostorih »Slovenske Matice« na Kongresnem trgu.

Drugi roditeljski večer na I. mestni šoli bo dne 25. januarja. Predaval bo zobozdravnik g. dr. E. Bretl »o negovanju zob pri otrocih«. Pri tretjem roditeljskem večeru bo pa predaval g. šolski svetnik prof. dr. Janko Bezjak »o domači kazni«.

Ljubljansko učiteljsko društvo bo letos prvič zborovalo dne 23. januarja v restavraciji hotela Južni kolodvor. Predaval bo g. L. Jelenc »o razstavi v Londonu«.

Trgovski plesni venček. Kakor smo že poročali, priredi slov. trgovsko društvo »Merkur« v soboto, dne 18. januarja v veliki dvorani »Narodnega doma« plesni venček. Vstopnina 2 K za osebo, pričetek ob polu 9. uri zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji pri tvrdkah Gričar & Mejač, Ivan Kostevc in Vaso Petričič in na večer prireditve pri blagajni. Pomnoženi veselični odbor je vse storil, da bo ta prireditev vredna sovrstnica dosedanjih priljubljenih prireditev našega društva; za to se nadejamo prav številne udeležbe.

Umrl je profesorju Milanu Pajku 4letni sinček Roman.

Podružnica Ljubljana I. avstrijskega društva državnih uslužbencev priredi v ponedeljek, dne 3. februarja v steklenem salonu v kazini plesni venček. Godbo oskrbi sl. c. in kr. pešpolk Leopold II. kralj Belgijcev št. 27. Čisti dohodek je namenjen pomočnemu zakladu. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina za osebo 1 K. Obleka promenadna.

Pravilni srednjeevropski čas v Ljubljani kaže stolpna ura na deželnem dvoru, ki jo nadzoruje in kontrolira vodstvo tukajšnje potresne opazovalnice. Ko doseže pogrešek + 1 minuto, se ura naravna na pravilni čas, kar se je n. pr. zgodilo včeraj ob 12. opoldne. Vsled sedanjega mraza je postal dnevni pogrešek nekoliko večji in prehiti ura srednjeevropski čas za 6—8 sekund na dan. Za časa srednje temperature t. j. jeseni in spomladi, znaša dnevni pogrešek ure približno le + 3 sekunde. Take nepravilnosti se pojavljajo pri vsaki uri, tudi pri najfinejših precizijskih kronometrih. Samoumevno je, da je ura v stolpu izpostavljena večjim spremembam temperature, toda ura deželnega dvorca ima redko prednost, da ni proti tem spremembam bolj občutljiva kakor kak dober kronometer.

Iz Litije. Oziraje se na vsestransko mi izraženo željo, da bi ponovil igro „Palčki“, ki je dne 26. jan. 1907 privabilo toli občinstva, da so bili vsi prostrani lokali pri gosp. Roblekovi nabito polni in veliko oseb sploh ni dobilo prostora, sem se končno odločil igro ponoviti in sicer se vrši repriza dne 19. jan. 1908 v istih prostorih in z istim sporedom pa ob znižani ceni. Začetek ob 3. popoldne. Čisti dohodek je namenjen revni mladini litijske šole in prepotrebnemu učiteljskemu konviktu v Ljubljani. Z ozirom na blagi namen, ki je združen z veselico, vabi k obili udeležbi — **šolsko vodstvo v Litiji.**

Z Bleda se nam piše: Jezero na Bledu pričenja zmrzovati ter je upanje, da v par dneh zamoremo nanj. Led bode jako lep. Pričakujemo zimske prijatelje, da nas prideje obiskat z drsalkami. Vreme imamo jako izvrstno ter do sedaj samo do 12° mraza.

Umor? V nedeljo popoldne je zapazila pastirica v Višku pri Perničkovem slapu, da gori kakih 10 minut oddaljena pastirska koča Matevža Rabiča iz Mojstrane. Ko je prišla s pastirjem k ognju, je bila koča že skoraj vsa zgorela, Rabiča samega sta pa našla pod kapom mrtvega. Bil je ves ožgan, zlasti na glavi. Videlo se je, kot bi se bil Rabič hotel iz goreče koče rešiti, kar bi se bilo dalo, da pa sta ga ogenj in dim premagala. Vendar se pa splošno sumi, da je Rabič žrtev hudobne roke, ki je po umoru zažgala kočo.

Umrla je v visoki starosti 85 let mati gosp. preglednika finančne straže Jožefa Pretnerja.

Umrla je dne 13. januarja t. l. v Gabrju pri Celju gospa Zupanc, posestnica in vdova po rajnem stavbinskem podjetniku Janezu Zupancu, ki je volil večjo svoto celjski „Dijaški kuhinji“, a s pogojem, da ima do smrti njegova žena uživati obresti od te glavnice. Zdaj po smrti gospe Zupančeve izroči se vsota „Dijaški kuhinji“, odnosno društvu „Dijaški dom“ v Celju.

V dobrnskih toplicah pri Celju izvršuje sedaj štajerski deželni odbor velika dela, da zajezi uhajanje tople vode v zemljo in zabrani dohajanje mrzlih vrelcev. Topli vreloi se obzidajo. Pri tem so našli tri nove gorke vrelce, tako da bo množina tople vode znašala po izvršenih delih za dobro polovico več kakor je je danes.

Posavska podružnica „Slov. plan. društva“ priredi v soboto, dne 8. svečana t. l. svoj I. planinski ples v Rajhenburgu v restavraciji Unschuld. Kakor je pokazala zadnja čitalnična prireditev, je omogočena ta, zopet velikanska prireditev. Priprave se že vrše. Pričakuje se obilne udeležbe planinskih prijateljev, ker je čisti dobiček namenjen Jurkovi koči na Lisci.

Mrtvega se našli ob železniški progi v Mariboru gostilniškega najemnika Gašperja Glušiča iz Dagoš pri Mariboru. Skočil je najbrž iz vlaka, padel z glavo ob kamen in se ubil.

Očetu je hotel prerezati vrat 41letni posestnik Ivan Hanželič v Mariboru. V neki gostilni sta se sešla in ko je oče, ker je sin pijanec, temu rekel, da ga bo kmalu treba dejati pod skrbstvo, zgrabil je Hanželič z eno roko kuhinjski nož z drugo pa očeta za vrat, na katerega mu je nastavil ostrino, češ, da mu ga prereže. Divjaški sin je bil obsojen na štiri mesece težke ječe.

Pri punici. Jožef Matjašič iz Vinskega vrha pri Ptuju je vasoval pri dekli Mariji Hole. Ko je odhajal, ga je pa nekdo tako oplazil s kolom čez glavo, da se je zgrudil. Pozneje se je dognalo, da je bil količ v rokah 46letnega posestnikovega sina Franca Kuharja iz Hlapancev, ki je tudi prišel vasovat k Holetovi Miciki. Kuharja so zašili za štiri mesece.

Divje svinje so zasledili v Gornji Polskavi. Prišla je najbrže iz Ogrske. Dosedaj je še niso mogli ustreliti.

Izlet avstrijskih in ogrskih delegatov. Včeraj dopoldne so si delegatje ogledali v Trstu ladjedelnico pri Sv. Marku, zlasti bojni ladji, ki sta v delu. Razkazovali so jim potem delavnice ter načrte in risbe oboroženja novih ladij. Popoldne so si delegatje ogledali v pristanišču vsidrane bojne ladje ter novo pristanišče.

Deklamatorno-glasbeni večer prirede dijaki pazinske gimnazije dne 19. t. m. v „Narodnem domu“ v Pazinu. Čisti dohodek je namenjen dijaškemu podpornem društvu v Pazinu.

Vsled neprevidnosti prišla ob vid. V Zagrebu na Hrvaškem je 24letna Pavlina Triedl po neprevidnosti vlila vodo v razbeljeno mast na štedilniku. Mast ji je švignila kvišku v obraz, da bo izgubila obe očesi

V srce je zabodel v Zagrebu Mijo Zmiš Ivana Fučka. Ko je Franc Vugrin to videl, zgrabil je tudi on za nož in zabodel Zmiša trikrat v ledja in ga smrtno ranil.

Trebuh je razparal v Zagrebu izvoščck Rade Karan izvoščku Janku Čeliču ter ga smrtnonevarno ranil.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti nasproti kavarni „Evropa“ ima od danes do vštetega petka sledeči zanimiv spored: Anonimni sprehod. (Komično). Kostumi v Avstraliji. (Po naravi posneto). Nesrečna družina. (Drama). Zastrupljenka. (Drama). Močan mož. (Smešno).

Prodal je gosp. D. Rovšek svoje kinematografsko podjetje „Cinématographe-theatre français“ na Turjaškem trgu in je novi podjetnik — kateri je tudi domačin — že 12. t. m. pričel s predstavami pod novim imenom „The Royal Biograph“.

Neprevidna vožnja izvoščka. Danes zjutraj je izvoščck Jožef Lipar po Trubarjevi ulici tako naglo in neprevidno vozil, da je podrl in povozil 8letnega šolskega učenca Maksa Šeberja, sinka tapetnika g. Franca Šeberja v Rožnih ulicah št. 5. Šeberju je šlo kolo čez obe nogi. Dečka so prenesli v domačo oskrbo.

Kje je lastnik? Predvčerajšnjim zvečer je neki neznanec oddal čevljarju Leopoldu Tavčarju kovčeg z obleko potem se pa nekam izgubil. Lastnik dobi svoj kovčeg nazaj pri Tavčarju v Kolodvorskih ulicah št. 26.

Našel je dijak Oskar Härisch zapestnico z vdelano uro in jo oddal na magistratu.

Na mestnem drališču pod Tivolijem bo svirala jutri, dne 16. t. m. od 6.—8. zvečer ljubljanska „Društvena godba“.

„Društvena godba ljubljanska“ koncertuje danes zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina prosta.

---

* **Drobne novice.** Za predsednika francoske zbornice je zopet izvoljen Brisson.

— Policaji morilci. V Ilišestiji v Bukovini sta policaja Šerle in Costin umorila posestnika Doboša. Umor so razkrili šele sedaj, ko je Doboš že cel mesec pokopan.

— Umor. V Lipskem so pogrešali knjigotržca Gieglerja od 17. m. m. Njegova gospodinja, neka Döll, je pravila, da je gospodar bolan v neki dunajski bolnišnici. Sedaj je Döll nenadoma izginila, nakar so preiskali stanovanje ter našli Gieglerja umorjenega pod blazinami v postelji. Döll je gospodarja zadavila ter mu vzela 10.000 mark. Truplo je skrila v postelji ter spala v isti sobi cele tedne. Kot sokrivca so zaprli 26letnega tiskarja, ki je bil Döllove ljubček.

— Umrl je v Kodanju danski dramatik in lirik Holger Drachmann.

— Nesreča na drsališču. Na nekem ribniku v Bois de Bologne se je udrl led pod drsalci. Nad 30 oseb je zginilo pod ledom. Rešili so jih le 20.

— Velika nesreča v gledališču. V operi v Boyertownu (Amerika) je nastal med predstavo požar. Zavladala je grozna panika. Nad 50 oseb je zgorelo, mnogo so jih zmečkali in pohodili.

— Zmrznil je v Gutensteinu pri Dunajskem Novem mestu od 5. dragonskega polka pobegli dragonec Pavel Vagin.

— Operacija tuberkulozne. V Londonu so izvršili zanimivo operacijo na neki tuberkulozni ženski, kateri so zdravniki prorokovali le še par tednov življenja. Prežagali so ji par reber ter ji s posebnim kirurgičnim instrumentom izrezali tuberkulozni del pljuč. Operacija se je popolnoma posrečila ter bo operirana ženska kmalu ozdravela.

— S profesorjem Hraskim se pogaja vlada, da bi vstopil v novo delavsko ministrstvo kot sekcijski načelnik.

* **Prahistoričen nosorog.** V petrolejskih jamah Bohoradczanju v Galiciji so našli predpotopnega nosoroga, ki je moral biti tam neštevilno let. Telo je večinoma dobro ohranjeno, glava pa naravnost krasno, kakor tudi ena izmed prednjih nog. Glava je od vrha glave do zgornje ustnice dolga 80 cm in je torej daljša od sedanje povprečne mere. Žival je poginila v tercijarni dobi. V njeni neposredni bližini so našli pred leti mamuta.

* **Ognjenik, ki bljuje zlato.** Pri enem izmed manjših ognjenikov srednjih Andov v Južni Ameriki so našli pred kratkim, da bljuje zlato. Preiskavali so po bljuvanju njegovo lavo in videli, da se nenavadno sveti. Dognalo se je, da je vsa lava prepletena s tankimi zlatimi žilicami. Seveda zdaj ljudje iz vse okolice razkopavajo lavo in izpirajo zlato.

* **Številka 9 v letu 1908** igra po mnenju ljudi, ki imajo mnogo prostega časa, veliko vlogo. Prvič je letos ravno devet let od leta 1899! Fenomenalen račun! Bržčas je ta učenjak moral študirati univerzo, da je to izračunal. Če pa seštejemo število 1908 ter 8091, ki nastane, če obrneš število letošnjega leta, dobiš 9999. Če vzameš številke letnice 1908 in jih sešteješ, dobiš število 18, katerega številčna vsota je 9. Številčna vsota števila 9999 da število 36, čigar številčna vsota je zopet 9. Vsekakor jako interesantno leto 1908!

* **Deset kokoši za 2000 dolarjev.** Najvišjo ceno so gotovo dosegle one kokoši, katere je v minolem tednu kupil O. C. Barber, predsednik Diamond Match Co. Kupil je namreč osem kokoši in dva petelina, za katere je plačal lepo vsoto 2000 dolarjev. Kokoši, ki so dosegle tako lepo ceno, se po svoji zunanjosti ne razlikujejo mnogo od drugih kokoši, in vendar se je plačalo za vsak funt njihove teže po 20 dolarjev. Imenovane kokoši so iz Cochinchine, katere so zelo redke in vsled tega tako drage. Sedaj jih bodo prepeljali v Akron, O., kjer ima Barber svoje posestvo, na katerem je zgradil kokošnjak, ki je vreden 15.000 dolarjev.

* **Pariz pred 100 leti.** Meseca januarja 1808. je štel Pariz 600.000 prebivalcev, danes šteje 2,800.000. Takrat so razsvetljevale ulice še petrolejke, danes je celo plinova razsvetljava zastarela, ki je nihče ne mara. Meseca januarja 1808. je poštna uprava razglasila, da začne voziti tako hitro, da se bo prišlo v Ljež (Lüttich) v štirih dneh, a voznine bo treba plačati le 67 frankov. Danes se pripeljemo v štirih urah za par frankov.

* **Ženski študij na Nemškem.** V zimskem tečaju je na nemških vseučiliščih vpisanih 320 žensk za redne slušateljice, razen teh pa je še dovoljeno 2486 ženskam, da hodijo poslušat predavanja na vseučilišče. Ženske slušateljice se porazdele na posamna nemška vseučilišča sledeče: Berolin 771, Vratislava 350, Strassburg 243, Bonn 217, Göttingen 149, Königsberg 141, Lipsko 102, Monakovo 90, Halle 75, Kiel 70, Giessen 62. Tubingen 60, Greifswald 46, Jena 45, Freiburg 38, Heidelberg 32, Würzburg 30, Marburg 28, Rostock 23, Münster in Erlangen 5.

* **Ženska zvijača.** Neka mlada žena je imela moža, ki je vsak večer pozno ostajal v gostilni. Nekoč, ko se zopet prikotali pijan domov, zakliče prebrisana žena skozi ključavnico: „Ali si ti, Jože?“ Mislil je, da žena kliče kakega skrivnega ljubčka. Odslej je ostajal vsak večer doma in bdel z revolverjem na strani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Zmaga na Koroškem.

Podravlje, 15. januarja. Občina Wernberg na skrajni slovenski meji kjer je znani Oras trideset let gospodoval, je padla. Izmed osemnajstih odbornikov so Slovenci dobili ednajst jeklenih mož. Slava!

Delegatje na izletu.

Trst, 15. januarja. Tu se je mnogo opazilo, da je razpoloženje med avstrijskimi in ogrskimi delegati dokaj hladno. Občevanje med njimi je omejeno na minimum.

Poreč, 15. januarja. Parnik »Thalia«, na čigar krovu se vozijo avstrijski in ogrski delegatje, je dospel semkaj ob polu 12. dopoldne in se usidral v pristanišču. Delegati so si površno ogledali mesto ter se odpeljali ob polu 1. popoldne.

Zvišanje oficirskih plač.

Trst, 15. januarja. Predsednik ogrske delegacije Bela Barabas se je napram nekemu časnikarju izrazil, da ni misliti na to, da bi delegacije sprejele predlog na zvišanje oficirskih plač.

Črnogorski princ Mirko v Trstu.

Trst, 15. januarja. S parnikom »Daniel Erno« je danes prispel semkaj črnogorski kneževič Mirko s svojo soprogo Natalijo in s svojim sinom Stjepanom. Kneževič ostane več dni v Trstu.

Nižjeavstrijski deželni zbor.

Dunaj, 15. januarja. Znani nemški radikalec dr. Kolisko je v današnji seji vložil interpelacijo na namestnika, če je res, da bodo privatne češke obrtne šole na Nižje Avstrijskem dobivale državno podporo in imele pravico javnosti.

Odlikovanje bivšega hrvaškega bana Rakodczaye.

Dunaj 15. januarja. Narodni list priobčuje imenovanje bivšega hrvaškega bana dr. Aleksandra pl. Rakodczayja za tajnega svetnika.

Naredbe finančnega ministrstva.

Dunaj 15. januarja. Uradni list priobčuje naredbo finančnega ministrstva o pogodbi z Ogrsko glede rentnega davka in glede onih podjetij, ki imajo svoje obrate v obeh državnih polovicah.

Cesar na Dunaju.

Dunaj 15. januarja. Cesar še vedno stalno biva v Šenbrunu. Jutri zjutraj se pripelje na Dunaj, kjer bo dajal splošne avdijence.

Napad na vlak.

Petrograd 15. januarja. V bližini železniške postaje Taškent so roparji napadli poštni vlak, ki je vozil sabo okoli 10 000 rubljev. Roparji so prežali ob progi in so strojevodjo z rdečimi lučmi premotili, da je ustavil lokomotivo. Nato so vrgli na progo bombo, ki je razdejala dva vozova. Vkljub temu pa se jim ni posrečilo se polastiti blagajne, ker jih je pregnala vojaška straža, ki se je vozila s tem vlakom.

Politični jetniki v Varšavi.

Varšava 15. januarja. Po uradnih izkazih je sedaj po varšavskih ječah zaprtih okoli 2600 političnih zločincev, in sicer 1200 v mestu samem, 300 v občinskem zaporu. 300 v trdnjavi Novo Georgev, 350 v trdnjavi Brest-Litovsk, 250 vinkvizicijskem zaporu, 500 pa v transportnem zaporu.

Novi maroški sultan pa velesile.

Pariz 15. januarja. Iz Madrida poročajo, da je Mulej Hafid poslal signatarnim silam, ki so se udeležile konference v Algesirasu, noto, v kateri prosi, da bi ga priznale za sultana. Španska, Francija in Angleška Mulej Hafida ne bodo priznale.

Abdul Aziz v Tangerju.

Madrid, 15 januarja. „Heraldo“ poroča, da ima križarka „Princ Asturski“ nalogo prepeljati špansko misijo v Tanger. Obenem pa je dobil španski poslanik v Tezu ukaz, naj prepelje sultana Abdul Aziza v Tanger, da bo varen pred vsemi eventualnostmi.

Požar v gledališču.

London, 15. januarja. Včeraj do 5. popoldne so izpod razvalin gledališča v Boyertownu potegnili 167 mrtvecev. Sodi se, da so s tem spravili vse žrtve na dan.

London, 15. januarja. Današnje vesti javljajo, da je ponesrečencev veliko več, kakor se je prvotno mislilo. Število žrtev znaša okoli 350, torej polovica vsega občinstva, kar ga je bilo v gledališču. Večina ponesrečencev so bili otroci, ki še niso bili stari 15 let. Pretežna večina žrtev je bila udušena in pomandrana.

Slovenci in Slovenke! Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po „Moll-ovem francoskem žganju in soli“ dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utešujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 1·90. Po poštnem povzetji razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom 4 85—1

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljše priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.

1 steklenica z navodom 1 krona.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil medicinal. vin, specijalitet, najfinejših parfumov, kirurgiških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega mostu 15 2

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Strelski klub v gostilni „Prešernov hram“ v Rožnih ulicah, povodom licitacije 8 K 6 v. — Gosp Ferdo Poljšak v Zagorju ob Savi 6 K 50 v, katere je nabral g. Fran Kršnik, obč tajnik, na občnem zboru narodnega bralnega društva v Zagorju ob Savi — Skupaj 14 K 86 v. Srčna hvala! Živeli!

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 14. januarja 1908

Termin

Pšenica	za april	za 50 kg	K 12·67
Pšenica	za oktober	za 50 kg	K 10·69
Rž	za april	za 50 kg	K 11·27
Koruza	za maj 1908	za 50 kg	K 6·99
Oves	za april	za 50 kg	K 8·23

Efektiv.

5 vin. višje.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306. Srednji zračni tlak 736·9 mm

Januarja	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
14	9. zv.	747·2	— 8·8	sl. jug	jasno
15	7. zj.	747·0	— 11·9	sl. jvzhod	megla
„	2. pop	745·9	3·4	sl. jvzhod	jasno

Srednja včerajšnja temperatura: —8·4° normalna 2·6 Padavina v mm 0·0.

†

167

Vsem svojim dragim sorodnikom, in prijateljem naznanjava žalostno vest, da je Bog nama predragega

Romana

v 4. letu njegove dobe po kratki, mučni bolezni dne 15. januarja poklical k sebi.

Pogreb predragega deteta bode dne 16. januarja t. l. ob 4. uri popoldne iz Medjatove hiše, na Dunajski cesti št. 19, na pokopališče pri Sv. Krištofu.

Ljubljana, 15. januarja 1908.

Prof. Milan Pajk in **Vida Pajk.**

Slama in seno

v balah

je ceno naprodaj v skladišču na Martinovi cesti štev. 10. 4076 12

Preklic.

Jaz **Franc Bačar,** posestnik v Kamniku pri Preserju, sem po krivici obdolževal gosp. nadučitelja **Avgusta Korbarja v Preserju** ter g. **Jožefa Šivca,** posestnika **v Kamniku,** hudobnega dejanja, vsled česar sta me ta dva gospoda tožila pred sodiščem na Vrhniki. Ker sem uvidel hudo krivico, ki sem jo z neresničnim govorjenjem prizadejal gg. Korbarju in Šivcu, sem ju prosil odpuščanja in se jima tem potom zahvalim, da sta mi žalitev dobrotno odpustila.

Preklicujem pa s tem tudi javno vse žalitve in obtalujem, da sem jih izgovoril.

Kamnik pri Preserju, 15. jan. 1908.

162 **Fran Bačar.**

Kinematograf „Edison“ Dunajska cesta

nasproti kavarne „Evropa“

V sredo in soboto nov spored.

Več se razvidi iz lepakov. 166

Dr. E. Gallatia

ordinira zopet 105 3

na Poljanski cesti 22

od 1.—3. popoldne.

Ugodna prilika.

Proda se iz proste roke v večjem kraju na **Dolenjskem** na najugodnejšem kraju ob cesti in tik kolodvora, kjer bode križišče treh železnic, ležeče

gostilniško posestvo

obstoječe iz enonadstropne hiše, z 9 sobami, 4 kuhinjami, s pritiklino, 3 kletmi, potem velikih hlevov, kolarnice, z gostilniškim, sadnim in zelenjadnim vrtom in eventualno tudi nekaj njive. Pogoji ugodni. 58—1

Kje, pove uprav. „Slov. Naroda“.

Zlata svetinja

Berolin, Pariz, Rim itd.

3 Oz 38

Najboljše kozm. čistilo za zobe

Seydlin

Izdeluje: O. Seydl stritarjeve ulice 7.

Dobiva se povsod.

Ženitna ponudba.

Vdovec, 37 let star, prijetne zunanjosti, dobrovoljnega značaja, s tremi otroki v starosti 5—7 let, z dobro, že čez deset let obstoječo trgovino v lepem mestu na Spodnjem Štajerskem se želi poročiti z gospodično ali vdovo, ne čez 40 let staro in z nekaj tisoči dote. Resne ponudbe s sliko prosim do 25. prosinca pod **„Resno“** poste restante Maribor 159 1

Ugodna prilika za trgovce in obrtnike.

Ker mi preostaja več tisoč

reklamnih koledarjev

za leto 1908

sem jih primoran prodajati pod **tovarniške cene.** Ako so torej kateremu zmanjkali, naj se obrne na moje tvrdko ter mu napravim izredno **nizke cene.**

Pričakujoč obilnih naročil se priporočam 127—4

Fr. Iglič

trgovina s papirjem in galanterije na drobno in na debelo.

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zeliščˇ — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom vporablja proti zastarelemu kašlju bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru suhem kašlju, tuberkulozi itd itd.

Delovanje izborno, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin., po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja Prosimo, da se naroča natančno: 3963 8 I

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 209 (Slavonija)

Kes. kr. avstrijske ❁ **državne železnice.**

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

5·05 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Prago.

7·07 zjutraj. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9·05 predpoldne. Osebni vlak v smeri Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Prago.

1·40 predpoldne. Osebni vlak v smeri Jesenice, Trbiž, Beljak juž žel., Gorico drž. žel., Trs drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.

5·05 popoldne. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

5.45 popoldne. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel. Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

7·10 zvečer. Osebni vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7·35 zvečer. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.

0·40 ponoči. Osebni vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7·28 zjutraj. Osebni vlak v Kamnik.

2·05 popoldne. Osebni vlak v Kamnik

7·10 zvečer. Osebni vlak v Kamnik

0·50 ponoči. Osebni vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

6·58 zjutraj. Osebni vlak iz Beljaka juž žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.

8·34 zjutraj. Osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

11·15 predpoldne. Osebni vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.

2·32 popoldne. Osebni vlak iz Kočevja, Straže Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

4·36 popoldne. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž žel. Jesenic.

6·50 zvečer. Oseb. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenic.

8.37 zvečer. Osebni vlak iz Kočevja, Straže-Toplic, Rudolfovega, Grosuplja.

8·45 zvečer. Osebni vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel. Gorice drž. žel., Jesenic.

11·50 ponoči. Osebni vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel. Gorice drž. žel., Jesenic.

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

6·46 zjutraj. Osebni vlak iz Kamnika.

10·59 predpoldne. Osebni vlak iz Kamnika

6·0 zvečer. Osebni vlak iz Kamnika.

9·59 ponoči. Osebni vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje evropejskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Poceni se proda radi opustitve gostilne

velik gramofon in plošče, dobro istr. vino s posodo

vred. **Proda se** tudi dobro ohranjeni šivalni stroj Singer.

Dobi se pri **Bebenčku na Glincah pri Ljubljani** 143—2

V zdravilišču Toplice na Dolenjskem se proda iz proste roke

hiša

z gospodarskimi poslopji, njivami, lepim gostilniškim vrtom, z gostilno, kegljiščem in ledenico na najlepšem prostoru tik deželne ceste.

Cena in pogoji se izvedo pri posestnici **Tereziji Reiniger na Toplicah pri Novem mestu.** 101 4

Vdovski in sirotinski pokojninski zaklad društva zdravnikov na Kranjskem.

VABILO

na

redni občni zbor

ki se vrši

dne 30. januarja 1908

ob 7. uri zvečer

v pisarni hotela „Union“

Frančiškanske ulice št. 2.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo upravnega odbora: *a)* predsednika, *b)* tajnika, *c)* blagajnika.
3. Poročilo revizorjev.
4. Volitev enega člana v upravni odbor.
5. Volitev dveh revizorjev. 161
6. Slučajnosti.

V Ljubljani, 15. januarja 1908.

Dr. V. Gregorič tč. predsednik. **Dr. I. Zajec** tč. zapisnikar.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznaiti najboljše sredstvo **za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las** in to je **KAPILOR št. 1.** On deluje, **da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave.** Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalnic in zahvalnic. Stane franko na vsako pošto **1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.**

Naročajte samo pri meni pod naslovom 3963—8 I

PETER JURIŠIĆ

lekarnar v Pakracu štev. 66 v Slavoniji.

Oklic.

Z dovoljenjem c. kr. okrajne sodnije v Ljubljani odd. I z dne 11. januarja 1908 opr. št. Nc I 152/8/1 dovoljena

prostovoljna javna dražba

Valentinu Acceto, posestniku in stavbniku **v Ljubljani, na Trnovskem pristanu hš. št. 14, lastnega posestva vlož. štev. 140 kat. obč. Gradiško predmestje,**

obstoječega iz parc. št. 110 iste kat. obč. hiše št. 57 na Tržaški cesti v Ljubljani, delalnice, strojnice, skednja, drvarnice in dvorišča v skupni izmeri 10 *a* 79 *m²*

se vrši dne 27. januarja 1908 ob 10. uri dopoldne

v notarski pisarni podpisanega s dnega komisarja.

Izklicna cena znaša 50 000 K.

Prodajalec si pridržuje pravico, takoj po končani dražbi najvišji ponudek sprejeti ali ne.

Vsak dražitelj mora položiti pred začetkom dražbe v roke sodnega komisarja vadij v znesku 2500 K v gotovini, hranilnih knjižicah ali v tuzemskih vrednostnih papirjih.

Na račun skupila se more prevzeti pri zdraženem zemljišču vknjižena terjatve v glavničnem znesku 37 800 K s prip.

Natančnejši pogoji se izvedo med uradnimi urami v pisarni podpisanega sodnega komisarja.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1908.

Dr. FRAN VOK

163 1 **c. kr. notar kot sodni komisar.**

Živinozdravnica

ordin. od 9.—11. dop.

163 **Telefon štev. 44.** 1

Proda se

majhno podjetje

z dobro vpeljanim predmetom, ki ga lahko vodi vsakdo. Vsa oprava z zalogo okoli 15 000 kron in se dovolijo ugodni plačilni pogoji.

Dopisi na uredništvo „Slov. Naroda“ pod **„Podjetje“.** 164 1

Premogovniški in dolenjski

kosovni premog
srednokosni premog
orehovni premog
gruščni premog

po najnižjih cenah, na cele vagone po premogokupnih cenah, **priporoča** lastnik premogovnikov 4 75—12

J. Paulin, glavna zaloga premogov **Ljubljani, Nova ulica št. 3.**

V novih dveh hišah na **Domobranski cesti je oddati takoj več moderno izvršenih** 165 1

stanovanj.

Vsako je popolnoma za-se izolirano in obstoji iz 3 parketiranih sob, predsobe, kuhinje z balkonom, shrambe za jedila, kleti, podstrešja in pralnice. K vsakemu stanovanju pripada tudi del ograjenega vrta. Krasna lega. Cene primerno nizke.

Pojasnila daje lastnik na **Domobranski cesti št. 1, I. nadstropje.**

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rez. fondi: 22,262.674·76 K. Izplačano odškodnine in kapitalije 91,936.969·72 K.

Po veljavnosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s pravicami slovanske narodne uprave.

Na pljnih dejstvo

Generalni zastop v Ljubljani, Igor pisarne se v lastnej bančnej hiši v Gledaliških ulicah štev. 12.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s mnogobrojnimi ne vplačili.

Vsak dan kos po prošnji pošlje brezplačno in poštnine prosto.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantnejše. Uživa najboljši sloves, kjer posluje.

Dovoljuje in čistega dobička lahkotno podpore v narodne in dobrodelne namene.

SVETOVNOSLAVNI

FERNET-BRANCA

398—91

tvrdke FRATELLI BRANCA v MILANU

EDINE IN IZKLJUČNE LASTNICE TAJNOSTI O PRIPRAVLJANJU

JE NAJUSPEŠNEJŠA ŽELODČNA GRENČICA NA SVETU!

Neutrpljiva v vsaki družini! Dobiva se v vsaki boljši delikatesni trgovini in v vsaki kavarni.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.